

Autonomie, tot hoever gaat dat?

Noks Nauta

Nikolay Kryuchkov is 62 en zwerft thans als dakloze door Amsterdam. Hij wil weg, hij vindt het gevaarlijk in dit land, maar hij kan nergens heen, geen land wil hem opnemen. Zijn vader was een bekend acteur in de voormalige Sovjet Unie. Hij groeide op in grote weelde en zijn ouders begaven zich in de hoogste communistische kringen. Toen hij 14 was weigerde hij het lidmaatschap van de communistische jongerenorganisatie. Dat was een schoffering van het regime, maar dankzij zijn vader kwam hij ermee weg. Hij begon zich steeds meer te verzetten en zei: "ik laat me niet onderdrukken". Hij brak al jong met zijn ouders en probeerde zich te laten uitnodigen door mensen in de VS om daar te komen. Er kwam geen reactie. Hij werd opgepakt en in een psychiatrische inrichting gestopt, precies in de periode dat Nixon op bezoek was in Moskou in 1974. Hij richtte een onafhankelijke vakbond op. Hij werd echter opgezocht en gemarteld.

In 1989 kreeg hij, na enkele verzoeken om het land te mogen verlaten om naar de VS te gaan, uiteindelijk toestemming en wilde via Duitsland (waar hij contacten had) naar de VS, maar strandde in Duitsland (vanwege een nieuwe wet in de VS). Hij kreeg daar echter geen asiel. In 2000 kon hij zijn Russische nationaliteit inleveren en kreeg een paspoort voor staatlozen. Hij kon in Georgië terecht maar hij wilde meer afstand. Tenslotte werd het in 2006 Nederland. Hij vroeg politiek asiel aan maar dat werd afgewezen. Inmiddels is hij enige malen uitgezet, maar steeds teruggekomen (ook gestuurd vanuit andere landen). Een advocaat probeert een uitkering voor hem te regelen. In juli 2009 is hij door een psychiater onderzocht. Deze concludeert: 'Intelligentie imponeert bovengemiddeld. Inhoudelijk geen wanen, waarneming ongestoord. Patiënt maakt grapjes.'

Bron:

Bart Zuidervaat. Ik laat me niet onderdrukken. Trouw 10 oktober 2009

Mijn conclusie is dat we hier te maken hebben met een hoogbegaafde bij wie autonomie een zeer belangrijke en zelfs bepalende rol in zijn leven speelt. Ik vraag me af, in hoeverre het tegelijk ook zijn valkuil is geweest.

Autonomie is voor veel hoogbegaafden een zeer belangrijk issue in hun leven. Ze willen niet onderdrukt worden of gedwongen worden op een bepaalde manier te denken. Daar is niets mis mee op zichzelf. We zien echter dat het kan doorslaan en alles kan gaan bepalen, waardoor iemands leven in een richting kan laten gaan die toch niet bepaald comfortabel te noemen is.

Natuurlijk heeft Kryuchkov in zijn vaderland in een extreem lastige situatie geleefd. Ik heb ook bewondering voor iemand die zo'n groot belang hecht aan vrij denken. Maar is de prijs die hij hiervoor moet betalen het waard? Zouden er andere mogelijkheden zijn geweest? Ik kan het niet goed inschatten.

Ooit schreef ik over het boek van Theodore Dalrymple: *Life at the bottom*, waarin ik signaleerde dat er onder de mensen waarover Dalrymple schrijft (daklozen, gevangenen) ook nogal wat hoogbegaafden zitten. Dit verhaal doet me hier ook aan denken.

Ik ben benieuwd of er Mensaleden zijn die dit herkennen. Vind jij autonomie ook zo belangrijk in je leven dat je zo'n levensloop als die van Kryuchkov er voor over zou hebben?

Noks Nauta, 10 oktober 2009